

sin Snaps noget dyrere — dels ved en Formue- og Indkomstskat efter ensartede, rimelige og retfærdige Regler, idet jeg tror, at en saadan Skat, trods alle de Vanskeligheder og Mangler, der klæbe ved den, dog er den retfærdigste af alle, efter som den stiler paa at ramme Skatteevnen. Da nu det foreliggende Forslag er bygget paa helt andre Principer end det, jeg her har talt om, og navnlig bygget paa, at der som Regel ikke gives nogen Nedsættelse uden en tilsvarende Forhøielse, altsaa bygget paa, at den nuværende Toldbestatning eller ialtfald de indirekte Statters Beløb skal bibeholdes i deres fulde Omfang, saa at altsaa de Tønder, jeg har udviklet, ikke have fundet Anerkjendelse i Lovforslaget, følger deraf, at jeg ser mig nødsaget til at stemme imod det foreliggende Lovforslag.

Hauerslev: Jeg kunde ønske, forinden dette Lovforslag slipper ud af Landstinget, at begrunde min Afstemning med nogle faa Bemærkninger. Naar man gaar til Behandlingen af et Lovforslag som dette her, forekommer det mig, at der maa være visse bestemte Principer, som man lader sig det være magtpaaliggende at søge at fremme ved Behandlingen af Toldloven. En Toldreform er nemlig af den Slags Reformer, der vedrører vort Samfundsliv i alle dets Enteligheder, kan man sige, og det vil derfor faae Indflydelse paa Udviklingen af Landets Borgere, i hvilken Grad Toldreformen bliver ændret, enten det nu gaar i Favør af Landbruget, Handelsstanden, Industrivirksomheden, Fiskeriet eller de andre Virksomheder, som i de forskjellige Lande sættes som de første. Mig forekommer det, at hertillands maa vi særlig have Opmærksomheden rettet paa Landbruget, idet det maa være og er Landets Hovedindtægtskilde, uden derfor at træde andre Opgaver for nær. Ved at se Forslaget, som det nu foreligger her ved denne Behandling, kan jeg ikke skjønne, at Landbruget og dets Interesser ere varetagne paa en saadan Maade, at jeg kan føle mig betrygget derved, hvorimod jeg finder, at man med særlig Omsindtlighed, ja med en særlig Varme har beskyttet de store Interesser her i Landet og det i den Grad, at jeg ikke kan se rettere, efter som Lovforslaget nu er omformet, end at det er det, man særlig har taget Sigte paa, og altsaa maa det for det høitærede Udvalg have staaet, som om derigennem skal Landets Hovedindtægtskilde flyde. Jeg ser nu paa det som noget Unaturligt, og saameget mere maa jeg fremhæve, at det i den Tid, vi nu leve i, er givet, at Befolkningen langt fra er overtallig, den er snarere for faatallig med Hensyn til Udførelsen af det Hverv,

som Landbruget kræver af Befolkningen. Det er den ene Grund, og den anden er den Maade, hvorpaa vore store Fabrikvirksomheder hertillands ere blevne behandlede ved Afstemningerne her. Jeg skal saaledes nævne en Afstemning, som i høi Grad saarede mig, nemlig Afstemningen over en Position, der vedrører Sajanefabrikken. Jeg tager nemlig her Sigte paa en Fabrikation, som henter det Naamateriale, hvorfra den leverer sine Fabrikata, fra Udlandet. Det kunde retfærdiggøres noget, hvis Fabrikvirksomhederne hertillands kunde hente Naamaterialet til deres Fabrikata indenlandsfra og hvis ved Siden deraf Befolkningen var fuldtallig nok, til at de, som vare overkomplette ved Landbruget, der kunde finde en Virksomhed; men det er netop ikke Tilfældet, og derfor kan jeg ikke forstaa, at man med saa særlig Interesse kan ville værne ikke alene om bestaaende Fabrikvirksomheder ved at unde dem den Beskyttelse, de hidtil have havt, men ogsaa er gaaet videre i dette Beskyttelsessystem. Jeg kan saaledes være fuldstændig enig med den sidste ærede Talers Bemærkninger i denne Retning. Naar nu Forslaget bliver vedtaget i den Form, hvori det foreligger, forekommer det mig, at det langt fra skyldes en skjodesløs Behandling af Udvalget, at Resultatet er blevet, som det er. Jeg paa- skjønner ogsaa den Sver, hvormed Udvalget har arbejdet paa dette Forslag, men paa den anden Side tror jeg bestemt at kunne skjønne, at Aarsagen til, at Forslaget foreligger i den Form, det nu har, er den høitærede Finansministers bestemte Udtalelse ved Lovforslagets Forelæggelse, som gik ud paa, at den høitærede Finansminister maatte fastholde som det Absolute for sit Vedkommende, at han ikke vilde kunne fremme Forslaget, medmindre han ved denne Toldrevision vilde kunne faae fuld Erstatning for de Beløb, som man mulig kunde finde sig foranlediget til at nedsætte; det er altsaa — ja det er dette fremmede Ord, som jeg har meget ondt ved at erindre mig, men som dog er sagt saa tidt, at jeg nok kan komme i Tønder derom — Kompensationspolitiken. Hvis Landstingsudvalget ved Behandlingen af Toldlovforslaget saavel i denne som i forrige Samling havde staaet frit, og hvis den høitærede Finansminister havde sagt: „Vær saa god at behandle Forslaget og behandle det, efter som de Herrer finde rigtigt, baade hvad Statens og Befolkningens Interesser angaar, og hvad de blive enige om, finder jeg mig i,“ holder jeg mig forvisset om, at Lovforslaget ikke var blevet behandlet og afstemt med et saadant Indhold, som her foreligger. At det ærede Udvalg har følt sig overordentlig trykket